

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlár sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői iroda
és
kiadóhivatal:

CIRNER ÉS LINGNER
Főter 38. szám alatt,
hova úgy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

A nemzetiségi sajtóból.

Vélemények a válság felől.

(E.) Most, hogy a „Tribuna“ válsága a nemzetiségi korifeusok szétválásával véget ért és új pártok alakultak, a nemzetiségi sajtó behatóbban foglalkozik a lefolyt válsággal és mindenképp az elhangzott épületes perlekedéseket és széthuzásokat igyekszik szépitgetni és olybá tüntetni fel a dolgot, mintha a „Tribuna“ válsága a nemzetiségi működést még erősítette és nem — ellenkezőleg — gyengítette volna.

Hogy első sorban is megyebeli kollégánk, az „Unirea“-ról szóljunk, laptársunk is utolsó számának vezércikkében foglalkozik az elmúlt krizissal, de természetesen annak egészen más eredményt tulajdonít, mint amilyet az tényleg létrehozott.

Bevezetésül azt mondja: „Aggodalommal töltötte el az összes románok szívét a Nagy-Szebenben kitört válság, mert úgy is kevesen vannak a román intelligencia körében olyanok, kik a nemzeti ügy érdekében elég bátrak magukat azon számosság veszélyeinek kitenni, melyek a nemzeti ügy védőit körül veszik, és ime, félniök kellett, hogy e keveset is a válság szét fogja szórni.“

E bevezetés után kijelenti, hogy a „Tribuna“ által előidézett harcban részt nem vett azért, mert a keletkezett visszavonásnak indító okait nem ismerte és épp azért tartózkodik most is véleményt mondani a le-

folyt perlekedésekről, csakis az elért eredményt konstataálja és őszintén örül a válság megszűnésének és ohajtja, hogy a megkötött béke legyen igaz és tartós.

Egyben kijelenti, hogy egyik párthoz sem tartozik.

Amint látjuk, a cikk bevezetése a már megszokott nemzetiségi frázis: veszélyeket említ, melyek azonban csakis az „Unirea“ szemében léteznek, mert vannak büntetések, melyekkel az államhatalom büntető keze sújtja azokat, akik az állam ellen törnek és így ezek ellen és így értelemben igaz, vannak veszélyek és nemcsak nálunk, hanem a civilizált világ minden országában, de ezek nem veszélyek és nem érik a jó hazafit, hanem büntetések, melyek sújtják hűtlen fiait ez országnak, azokat, kik hazaellenes dolgokat művelnek.

De hisz az „Unirea“ is már régen kitézte az elnyomtatás vádjának zászlóját és így illő, hogy veszélyeket teremtson ott, hol azok nem léteznek, de vádképp szépen hangzanak.

Örömét fejezi ki az „Unirea“ a válság így módon történt végleges elintézése felett, de kötve hiszük, hogy öröme őszinte, mert maga is beismeri, hogy az általa annyira dédelgetett vezetők két pártra szakadtak és ez már magában véve a nemzetiségi hajszabénulásat jelenti, és hogy tényleg öröme csak tettetett, kiviláglik cikkének minden sorából, de intenciói szerint a veszteséget

titkolni, a nyert sebet takargatni és fájó szívvel örömet kell mutatni, mert az olvasók bizalmát csak így módon lehet még talán visszaszerezni.

Hogy inkább bánatának, semmint örömeinek szeretne az „Unirea“ kifejezés adni, ha nem léne attól, hogy a „Tribuna“ válságának közhírré tétele által az úgy is eljátszott bizalmat végképp elveszítene, mutatja az is, hogy cikkében fájdalommal említi, mi mindent lehetett volna elérni, ha a „Tribuna“ válsága közbe nem jő. Elmeséli, hogy az utóbbi időkben mennyire erősült a román öntudat; sokan nehéz áldozatokat hoztak, hogy a románok követeléseit érvényre juttassák és ha ezek nem is érték el mindenben célzt, működésüket méltányolni lehet.

Az „Unirea“ tehát Lukaciu és társai agitációját mint a román nép érdekében kifejtett működést tekinti, és nem minősíti azt — mint az tényleg volt — az állam biztonsága ellen intézett merényletnek; e helyes minősítést különben laptársunktól nem is vártuk, de konstataáljuk, hogy ezen kijelentésével maga-magával jó ellentétbe, mert miként lehet örömet érezni akkor, midőn ezen nehéz áldozatok meghozói nemzetiségi küzdelmeikkel a „Tribuna“ hasábjairól örök időkre száműzve lettek, és most újatért kell keresniök, hol az „Unirea“ szerint nehéz áldozatokat meghozhatják.

Ezek után a múlt emlékeit idézi föl a cikk és — edes ábrándokba merül, hogy mi

TÁRCZA.

Heine-dalok.

I.

Befogom én az ő szemét
S ajkára csókolok;
Már most többé nem hágy békét,
Kérdezi az okot.

Késő estétől reggelig
Kérdi minden órán:
„Miért fogod be szemeim,
Ha csókolod a szám?“

Nem mondom néki, mért teszem,
Okát magam se tom, —
Befogom én az ő szemét
És ajkát csókolom.

II.

Kisasszony tengernél állt
S nagy búval sóhajta;
Öt olyan nagyon meghatá
A napnak lenyugta.

Kisasszonyom, legyen, oh, vig,
E nóta régi már:
Itten elől lenyugoszik,
S ott hátul visszajár.

III.

Szerettelek téged és szeretlek még
S ha összedőlne a világ,

Romjaiból kifénylenék
Mégis e hő szerelmi láng.

—I.

A vizaknai sógyógyfürdők.

(Tárca-közlemény.)

Vizakna, 1896. február 14.

Kissé különösnek fog feltűnni, hogy úgy tél közepette e fürdők ügyeivel akarok itt is kissé foglalkozni, de mivel tisztelt és kedves szerkesztő barátom Török Bertalan közelebb erre egyenesen felhívott, ez elől annál kevésbbé térhetek ki, mert e kedvenc tárgyamról soha sem tudok eleget írni, neki tenni, róla beszélni, érdekében járni-keelni, s ha úgy egyedül rajtam állana, szent Isten, minő modern, pompás fürdői helyet tudnék ebből az áldott, kitérő hatású gyógyforrásokkal bíró intézetből teremteni; persze erősen egyesült, összetartó erővel, minden tényező közreműködésével, minden porszemet összehordva, mert e kies fürdő — fel-fogásom szerint — nemcsak a szenvedő emberiség javára hivatott első sorban, hanem nagy és fontos tényező Vizakna város erősödésére, anyagi felvirágzására, kulturális fejlődésére, általában főleg nemzeti missziójának teljesíthetésére.

Lassan.. lassan.. almaink talán teljesülni fognak; hiszen Isten a világot hat nap alatt teremtette meg, de a szentírásban az nincsen

megírva, hogy minő hosszúak valának e napok, — valószínűleg nem 24 órából állottak — s így mi is várjuk be a bizonyára elkövetkező hosszabb napokat, addig röviden ismerkedjünk meg a fürdő jelen helyzetével, mely már is sokban eltérő a legközelebbi múlttól, s azután érintsük jövőjét.

Azt hiszem; nem kell bővebben ismertetnem e fürdői városnak fekvését; ott van az Alsófehervármegyének a szélen, N.-Szeben-től egy vasuti állomásra, közvetlen a vasut mellett, s attól pár pereznyi távolságra terülnek el a kitérő hatású sós-jódos források és gyógytavak.

Ezen tavak nem az egyes völgyekben összeszaladó csapadék vizekből keletkeztek, hanem a nagy sörétegen átfolyó források vizekből származtak és tápláltak, és így a víz hozzá- és lefolyása folytonos léven, az mindig friss és üde állapotban van.

Ami itt a nagy természet adott: az valóban kitérő és nagyszerű; amit a tulajdonos magyar államkincstár e megbecsülhetetlen természeti kincs kihasználásáért tett, dicséretes, nagyon szép; de még mindez nem elég. No, a városi tanácsról most nem szólok... kötelességei elől ő sem fog kitérhetni, ezt bizton remélem. Ennek a fürdőnek nagy jövője és hivatása van. A legjelebb balneologusok egyhangú véleménye szerint, unikum a maga nemében, s ha még további kívána-

mindent tettek volna ők, ha Rác dr. az üzelmeket meg nem sokalja és a takarodót meg nem fujja; felemlíti, hogy már is mily élénk küzdelem volt észlelhető a nemzetiségi táborban, a megye közeletében, a nyelv és nemzetiség feuntartása érdekében már is mily kiváló szerepet játszottak a nemzetiség gáncs nélküli lovagjai; minden jel oda mutat, hogy a románság erősödik, élesíti fegyvereit, hogy a jövő képviselőválasztások alkalmával küzdelemre készen, nagy erővel szálljon szembe a mindent magyarosító, mindent elnyomó despota hatalommal.

Rózsás kilátások, vérmes remények dagasztották az „Unirea” szívet és ime, közbejő a Tribuna válsága, füstbe mennek mindezek a szép ohajok, de az „Unirea” ennek dacára örvend, tapsol az elintezést nyert válságnak, de csak a Mindenható a megmondhatója, mennyire vérzik, fáj szíve, hogy apostolait Szebenből kiutasítva lája.

* * *

A szegény szebeni száműzöttek, Lukaci, Sueciu, Krisztea, Barcianu és Komsia, kik a Szebenben tartott konferencián mint a liga tántoríthatatlan hívei viselkedtek és ezért a magába tért „Tribuna” őket száműzte, más hajlék után néztek és legalkalmasabbnak találták meghuzódni Szászvároson és itt a „Revista Orastiei” hasábjain folytatni a liga érdekében a küzdelmet és czélszerűnek találták e helyet, mert Mangra és Brotte e lap hasábjain már is megkezdték a „volt” Tribuna szája íze szerinti támadásokat.

Hatalmas hangon meg is kezdték a harczot, de hirtelen közbejött valami, ami a további „h e c z e k n e k” elejét vette. Iván Miklós gyulafehérvári esperes, ki a szászvárosi lapért az óvadékokat letette, átlátta, hogy nem lesz tanácsos a szebeni kiközösítetteknek engedni át e lapot, hirtelen visszavette óvadékat és így a „liga harczosai” Szászvároson is elvesztvén a talajt lábaik alól, innen is tovább vándorolni kényszerültek.

Vajjon hol fognak újra feltűnni? Mi azt hisszük, ha ideig-óráig még életjelt is adan-

danak magukról, az állandó nem lesz, mert kiismerték már mindenütt őket és részükre hazánkban új babér nem fog teremni többé soha.

A m. kir. belügyminiszter f. évi 11.100 IV. c. szám alatt az első beoltásra kötelezettek névlajstromának évenkénti összeállítása iránt f. évi február hó 7-én közzétett kiadott ki, amely szerint minden állami anyakönyvvezető minden év márczius havának első felében köteles az előző év márczius 1-ső napjától a folyó év márczius 1-ső napjáig a születési anyakönyvben bejegyzett gyermekekről az anyakönyvi kerületébe tartozó minden egyes községre nézve külön-külön kimutatást egybe állítani és ezen kimutatásokat a törvényhatóság által kiküldött oltó-orvosnak átszolgáltatni. A kimutatásokba az időközben elhalt újszülöttek nem veendőek fel.

Tekintettel arra, hogy az állami anyakönyvvezetők működésüket csak 1895. évi október havában kezdték meg, a folyó év márczius hó első felében elkészítendő kimutatások kivételesen nem tizenkét, hanem csak öt hónapra, azaz a múlt év október, november és december és a folyó év január és február hónapjaira fognak kiterjedni.

A folyó év tavaszán erdészeti államvizsgát tenni szándékozók figyelmeztetnek, hogy a vizsgálatétel engedélyezéseért a fennálló vizsgálati szabályzat értelmében beadandó folyamodványaikat a szabályszerűleg szükséges okmányokkal és szakbeli leirással felszerelve, legkésőbb f. évi márczius hó 15-ig „Az erdészeti államvizsgáló bizottság elnökéhez” (Budapest, földművelési miniszterium, erdészeti osztály) bérmentve küldjék be.

Városaink képvisellete a millenniumi díszmenetben.

Vármegyénk képviselétében a millenniumra küldendő bandérium előkészítése és annak e megye szép multjához méltóan fényes és korhű kiállítása érdekében napról-napra

élénkebb tevékenységet fejt ki a helyi szervező bizottság. Zeyk Dániel főispán, elnök, egész lelkesedéssel karolta fel ez ügyet és sokoldalú elfoglaltsága dacára is a legnagyobb körültekintéssel és tapintatossággal vezeti annak legapróbb részleteit. Közelebb is az e tárgyban tartott értekezletben elfogadott indítvány alapján, a budapesti központi szervező bizottság meghallgatása után, hogy e bandériumban a vármegye történelmi multja még pregnánsabb kifejezésre jusson, a főispán a megye négy autonóm testületéhez: Nagy-Enyed, Gyulafehérvár, Abrudbánya és Vizakna városok közönségéhez a következő haza-fias felhívást intézte:

Folyó évi június hó 8-án, felséges királyunk megkoronázásának évfordulóján lesz a millenniumi ünnepélyek legszebbje, legfontosabbika.

A koronás király együtt ünnepel e napon az egész országgal s az egész ország képviselete e napon fejezi ki a legalkotmányosabb király és a felséges uralkodóház előtt hálataljes hódolatát.

A hódolatbemutató fényes díszmenetben ott lesznek a törvényhatóságok képviselétében díszlovagjai, s ezek között, régi hagyományaihoz híven, Alsófehérvármegye küldöttsége is, a vármegye ősi czimerét hordó lobogója alatt.

Ámde, ha hívek akarunk lenni a történelmi multhoz, messze századok homályából is önkénytelenül előnkbe tárul a dicsőség fenye, mely körülhagyogja Abrudbánya, Gyulafehérvár, Nagy-Enyed, Vizakna ősi czimerét, melyet nagynevű fejedelmek e városok nemes polgárságának a haza iránt bekében és harczban egyaránt kitünő, soha el nem évülő érdemeinek elismerésül adományoztak. E nemes polgárság együtt örvendett és szenvedett a vármegye közönségével; illő tehát, hogy hazánk fennállásának ezredéves örömműnnepe, a közös érzetnek megfelelően, ott lengjenek czimeres lobogói vármegyénk sas-czimeres zászlójával.

A szervező bizottságban felvetett eszme helyeslésre talált a budapesti központi ren-

tos és szükséges berendezést nyer, a női beteges, a verbajban szenvedők, a hülésesek, a görvely-kórosoknak stb. valóságos zarándokló helyévé válnak, mert a tavak vize fürdőre, az apró sós-jódos vizek ivásra használva, csakhamar háttérbe szorítaná a mostani külföldi sós-jódos híres fürdőket.

Lássuk kissé, hogy van ma e fürdő berendezése.

Amint a Kis-Kapus, avagy a N.-Szeben felőli vonattal megérkezünk s a 19-ik számú vasúti órház megálló váróteremnél leszállunk, lehető egyenes irányú rövid, eléggé kényelmes fásított gyalogutakon, vagy az alsó fürdőtelepre, vagy pedig a külön álló hírneves „Tökölly” fürdő tóhoz juthatunk néhány perc alatt.

Az alsó fürdői terület kapuján belépve, négy nagy fürdőtavat pillantunk meg, amelyek partvédkorlátokkal és ujjban teljesen újított fürdőkabinokkal és kosarakkal (az uszni nem tudók részére) vannak részben körülvéve. Látjuk a 8 osztályú meleg-kádfürdőházat, a nagy gyógyterem-épületet melékhelyiségeivel, a váró épületet, számtalan kis pavillont. A telepen körös-körül sétányutak vezetnek, közben virágos táblák és fásított részek láthatók.

Az egyik tó keleti részének domboldalából bugyog ki a három ivó gyógyforrás viz.

Ezen területtel lett a legújabb időben

kapcsolva 17 $\frac{1}{2}$ hold magaslati rész, amely gondos és sürű fásítást és parkirozást nyert és 5 kilométer hosszú sétány-utakkal látogatott el; itt vannak a tornászati eszközök, játékterek, néhány kerti pavillon, s végül az egész rész körül lett zárolva.

E helynek folytonos gondozására egy állandó állami szakértő kertész van alkalmazva, ki üvegház és kísérleti kert területtel bír.

Az alsó fürdők, tavak, valamint a vasúti várócsarnoktól mintegy 800 méter távolságra fekszik a „Tökölly” tó hason berendezéssel, mint az alsó tavak.

A sótartalom az alsó „zöld” és „vörös” tavakban 6—8‰, a „Tökölly” tóban 26‰.

A fürdők területén lakás nincs, s ez nagy hiány. Az ide seregülő és gyógyulást kereső állandó vendégek a város különböző magánházaiban és néhány vendéglőben helyezkednek el, s bizony e lakások nagy része nem felel meg a legegyszerűbb egészségügyi követelményeknek sem. Miután az egész fürdő-évad alatt (május 15-től szeptember 15-ig) N.-Szebenből naponként fürdővonatok közlekednek, sok fényes és nagyobb igényű vendég N.-Szebenben bérel lakást s naponként kijön fürdeni; meleg időben aligha tehet jót e vasutózás. Megesett már az is, épp az ide, hogy számos családnak lakás hiánya miatt idelátogatási tervükről le kellett mondani.

A vendégek ételmezési ellátása részint vendéglőkben, részint magánházaikban elég jól történik.

A szórakozás zenehallgatás, játszások, táncz, séta, kirándulás s hangverseny részekből áll.

Ha még megemlítem, hogy egy hidegfürdő 20 kr, egy melegfürdő 50 kr, egy család gyógydíja 5 frt 50 kr, egy személyé 2 frt; van állandó fürdő-orvos, gyógytár, posta, távirtda (sajnos, a távirtda most sincsen a városban, hanem a vasúti indóházhoz 3 kilométernyire kell kifáradni a táviratozóknak), fürdőbiztos, (a fürdő ez évben is bérbe van adva): úgy gondolom, ezzel igyekeztem hű képét adni a fürdő-intézet mai helyzetének.

Azt kérded, tisztelt szerkesztő barátom: „Mi terved van az ideure a sósfürdőkkel?” Jaj; nekem sok volna, de hát addig, amíg nagyobb szabású berendezéseket nem eszközölhetünk, az eddigi ismeretes egyszerű, kis igényeket kielégítő módon kell folytatnunk az évadot s dolgoznunk érdekében tovább, s mivel a fürdő évről-évre mindinkább fejlődik és látogatottabbá válik, ez főleg a hiányos szállások mián sok, nagyon sok gondot okoz nekem.

Folytonos gondjaim és tervezgetéseim tárgyát képezi természetesen a fürdő jövője, az, hogy minő alapon és módon lehetne és kellene e jeles fürdőket a kor igényeihez ki-

dező bizottságnál is, kijelentvén, hogy semmi nehézség sem forog fenn az ellen, miszerint a vármegye bandériumának keretén belül és annak lobogója alatt Nagy-Enyed, Gyulafehérvár, Abrudbánya és Vizakna rendezett tanácsú városokat képviselő, fényes díszmagyar öltözetű bandériálisták balkezeikön az illető város czimerét viseljük, vagy jobb kezükben a városuk színeit feltüntető kis zászlót visyennek.

Négy egyenlő nagyságu, a városok színeit és czimerét jelző lobogó készítésének, az azokat vivő lovagok és a vármegye nagy lobogóját vivő lovag lovát vezető díszes öltözetű csatlósok kiállítási költségeinek részbeni fedezésére kérem fel a nemes város közönségét, azon biztos reményben, hogy az ezredéves jubileum méltó megünneplése céljából a pár száz forintra menő anyagi áldozatot meg fogja hozni.

Szíveskedjék elhatározásáról értesíteni, a város czimerének pontos, színezett rajzát mielőbb beküldeni s a város színeit is jelezni, hogy ahhoz képest a szükséges intézkedéseket nyomban megtehessek.

A lobogót, mint a város tulajdonát, az ünnepély után el fogjuk küldeni. Fogadja hazafias üdvözlétem kifejezését.

A nagyenyedi kiségitő-takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése.

A nagyenyedi kiségitő-takarékpénztár részvénytársaság 25-ik évi rendes közgyűlését f. hó 16-án tartotta meg az új városház dísztermében, a részvényes tagok élénk érdeklődése mellett. Dr. Magyar Károly elnök megnyitó szép beszédében jelzi, miként egyetünk életében ez a 25-ik évi rendes közgyűlés. „25 éve immár, — mondja — hogy társulatunk csekély anyagi eszközökkel, de a jövőbe vetett erős bizalommal megkezdte eleinte nagyon szűk körre terjedő működését. Sokan, mondhatni a legtöbben, szánó mosolylyal tekintették a szerény kezdeményezést, melynek kudarczát biztosra vették, mert akkori felfogás szerint nem való magyar

vántatólag tovább berendezni s ezzel mintegy önmaguk fejlesztését lehetővé tenni. Megsugom, hogy e végből, nem régen, illetékes helyre előterjesztettem egy kimerítően indokolt tervezetet 40 évi amortizációs törlesztés mellett 1/4 millió forint beruházással. Törekedtem ebben minden egyelőre szükségessé bevenni, s igazán rendkívül örülnek, ha végtelen csekélységnek ezzel sikerülne akár a tulajdonos, akár pedig egy hosszabb idejű, egészen megbízható bérleti rendszerrel ezt lehetővé tenni és kivinni. Szóval alkotni és tovább is teremteni kell, ezzel nemcsak közegészségi, nemcsak nemzetgazdászati tekintetben teljesítünk hazafias kötelességet, de még pénzügyi szempontból is hasznos és dusan jövedelmező befektetést eszközölünk. Ezen a téren tanuljunk Csehországtól. Ők kifejlesztették Karlsbadot, mert annak vize a hasonló természetű tulajdonságokkal bíró ásványvizek között a legkitűnőbb.

Vizaknán hasonló a helyzet. Ne kíméljünk tehát se időt, se fáradságot; nemes vármegyénk, Vizakna városa, a nagy közönség, a tulajdonos magyar államkincstár együttesen nagy ereje, képessége és munkásságával hasson oda, hogy e fürdői várost biztosítsuk a magunk számára örökre.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Kremnitzky Amand.

ember pénzkezeléshez; és ma — így folytatja tovább — úgy áll intézetünk, hogy a múlt évben is 186.000 frttal növekedett betét állományunk, jeleül, hogy közönségünk bizalma az eddiginél is fokozottabb mérvben fordul intézetünkhöz, s ezt elértük nem a manapság szokásos reklámhajszas lármás eszközeivel, hanem józan körültekintéssel, szoliditással, előzékenységgel s pontos ügykezeléssel. A kegyelet hangján emlékezik meg a társaság halottjairól, kik az 1895-ik év folytán hunytak el; jelesen dr. Kovács Ödön theol. akad. tanárról, „ki az igazgatóságnak 10 éven át egyik legbuzgóbb, legszorgalmasabb tagja volt, kinek élete az enyedi theol. akadémiával úgy szólni össze volt forrva, melynek ügyéért gyengélkedő egészségét és életét is áldozatul hozta“; Telegdi Jánosról, „ki pénztárunknak egyik alapítója, első könyvvezetője, szabadságharczunknak is bátor harczósa volt“. Végül Nagy Mózes polg. isk. tanárról, „ki a számára kimért munkakört szintén híven igyekezett betölteni“. Mindezek után köszönetének ad kifejezést az igazgatóság, a felügyelő bizottság tagjainak, ugyszintén az intézet derek tisztikarának, mint a kik szorgalmas munkásságának s egyéni megbízhatóságának eredménye a szép siker, melylyel az egyesület a közgyűlésnek beszámolhat.

A közgyűlés e szép elnöki megnyitót lelkesült éljenzésekkel fogadván, azután Kovács Gyula igazgató terjeszté elő az igazgatóság múlt évi működéséről szóló részletes jelentést, melyben hangsúlyozva van, hogy a becsületes kezelés ezen pénztárintézetet az erdélyi részek egyik legszolidabb pénztárvezetővé emelte, hogy az intézet ezen 25-ik üzleteve a legjobb és legnyereségesebb üzleti év volt minden megelőzőnél s forgalma egy millió frttal emelkedett, hogy ez intézet a hasonló intézetek között állandóan a legmagasabb kamatot fizeti a betevőknek s a legalacsonyabb kamatra ad kölcsönöket a ráutaltaknak, mely kedvezményes jellemvonás pedig kevés nagy intézetnél található együtt még. A múlt évi üzletforgalom 3.672.935 frt 23 kr bevétel, 3.621.760 frt 20 kr kiadással együtt 7.294.695 frt 43 kr összeforgalmat tüntet fel és 51.175 frt 3 kr pénztármaradékot mutat, hogy az egész éven át mindig elég készpénzzel rendelkezett az intézet arra, hogy egy a felmondott tőkéket azonnal kifizethesse, valamint a kölcsönkeresők igényeit kielégíthesse; az intézet jóállási alapja, a részvénytőke és a tartalékalap 105.614 frt 52 kr, az elhelyezett idegen tőke pedig 914.274 frt 50 kr, s így az intézet 1.019.889 frt összeget forgat, a tartalékalap pedig ez alkalommal az eddigi 5614 frt 52 krról most már 8130 frt 33 krra emelkedik; kifizetett a múlt év folyamán a betevőknek 453.836 frt 57 kr, ezzel szemben elhelyeztetett az intézetnél 640.741 frt 85 kr stb.

Gáspár János felügyelőbizottsági tag előterjeszti az üzletforgalmi kimutatást és nagyon-mérleget azon megjegyzéssel, hogy ezek minden pontjaikban helyesen vannak összeállítva s ajáulátára közgyűlés igazgatóságot a felelősség terhe alól, elismerésének kifejezése mellett, szabályszerűleg feloldja.

Elhatározza közgyűlés, hogy a részvények után adassék % és osztalék czimén 10 frt, együtt 10000 frt, az igazgatóság jutalékába minden egyes igazgatósági tagnak 250 frt, a felügyelőknek személyenként 200 frt, tisztviselők jutalékába 500 frt, jótékony célra 400 frt és pedig:

- a) a nagyenyedi tűzoltó-egyesületnek 50 frt,
  - b) az alsófoku ipariskolának 30 frt,
  - c) az elemi és polgári leányiskolának jutalomkönyvekre 50 frt,
  - d) a szentimrei és miriszlói csatatereknek megfelelő emlékek megörökítésére 45 frt,
  - e) az istvánházi ref. egyház épülő iskolája részére 20 frt,
  - f) a nagyenyedi ref. templom renoválása költségeire 50 frt,
  - g) a nagyenyedi róm. kath. hitközség iskolája részére 25 frt,
  - h) a „Szegény tanulókat segélyező kör“ részére 50 frt,
  - i) a „Gáspár-alap“ részére 10 frt,
  - j) a néhai dr. Kovács Ödön iskolai képe költségeinek részbeni fedezésére 30 frt,
  - k) a milleniumi kiállításra felküldendő iparosok, földművesek segélyezésére 40 frt.
- Az igazgatóságból kilépett Csató János és dr. Bocz József ujjlag megválasztattak, a néhai dr. Kovács Ödön elhunytá folytán megüresedett igazgatósági tagsági helyre id. Cirner J. József lett megválasztva. Felügyelőknek megválasztattak: dr. Bartók György és Ungerpek Miklós. Ezzel a tárgysorozat véget érven, a közgyűlés emelkedett hangulatban oszlik szét.

Egy jelenvolt.

Pique-nique.

Tudvalevő igazság, hogy mi bizony kitartó ragaszkodással viseltetünk a régi jó szokásokhoz. Nem változtat ezen semmiféle új divat s a fine de siècle bolondos áramlatának nincsen hatása. Mi, az unokák, éppen úgy élünk, ha vigadunk, mint a mi nagyanyáink, az 50, 60, 70 év előtti kor bájos Klárikái, Rózsikái, Annuskái, kik remekül el tudták bulondítani áldott emlékü nagyapáinkat. A jó vér dehogyan vált vízzé s az ő édes vidámságuk oly pompásan átöröklődött a mai kor éppoly bájos Ellácskáiba, Annuskáiba, Gizikéibe, hogy gyönyörűség nézni, kivált mikor elkezdik pengetni már jó előre, hogy: „Lesz-e hushagyón mulatság? Ugye bár, lesz pique-nique? oh, bizony rendezzenek egy kis jó időtöltést. hiszen maguk olyan ügyesek!“ S a derek fiatal ur, éppen úgy, mint egykor a nagyapja, rögtön el van ragadtatva s veszettül rohan, hogy az ő legkedvesebb Erzsikéjének, Irénkéjének stb. stb. hamarosan kedvet töltse, mert hát a jövő héten már itt a hushagyó. Legott megkezdik a szervezkedést. Mindenekelőtt nagy politikával élnek. Előfognak egy jókedvű öreg urat, akiről tudják, hogy nagyon szereti az ifjúságot, s megteszik egy lehető nagyszámu rendezőség elnökének. Ezzel aztán biztosítják a mamákat s különösen a tatakát, kik — éppen úgy, mint ezelőtt 60—70 esztendővel — egyebet sem tudnak mondani, mint hogy: már bizony elég volt a farsangból, nem bálozunk többet. punktum! Nos e híres szigorú punktumot, a régi jó tradíciókhoz híven, a legkedvesebben kérelmezem könyei s a soha még oly szépen nem hangzó „oh! édes tatá“ zengő trillái egy enyhe „ejh no, nem bánom“ féle delibérátummá változtatják át. Kezdődik is erre a sütés-főzés, mert hát bőjt előtt, melyet ősidőktől fogva respektál még a kálvinista s az unitárius is, habár éppen úgy nem tartja meg, mint a legtöbb katolikus, illik egy kicsit jól enni, s valamicskével jobban inni, lévén ez visszavonhatatlanul a legutolsó „farsangi mulatság“; hiszen ami ezután jön, az már mind „bőjt időtöltés“ lesz! És megkezdődnek a rendezés hatalmas próbatéjei:

bizalmas értekezlet a pique-nique háziasszonyainak kiválasztása és a meghívandók névsorának megállapítása felett; a borkóstolóestélyek, melyeken a cigány nem azért van ott, hogy mulattasson, hanem hogy irgalmatlan kritikát halljon s megkapja az ordret a legjobb tánczótákra. És mindenekfelett ott van a rendezőség talentumának és hivatottságának igazi próbaköve: a kiválasztott lady-patronessek kegyes hajlandóságának feltétlen megnyerése. Ah! kérem szépen, ez aztán a hálás tárca-tárgy; majd egyszer én is megírom ennek történetét. Nem kell megfélemlenünk különben azon kedves barátainkról, a múlt évek rendezőségeinek vezérszereplőiről, kiket kötéllal sem lehetett volna most befogni. Hogy miért? azt nagy sunyi módra elhallgatják, de nagyon érdeklődtek, pl. hogy könnyen lehetett-e megnyerni a háziasszonyokat? sokat kellett-e szaladgálni egyeseknek; míg a többi uraság lelkesen biztatott, tanácskozott és dirigált, azonban lehetőleg keveset vontatta drága testét; tört és veszett el sok holmi? stb. stb. Bezzeg jól esett válaszolni, hogy pompásan, könnyen, kedvesen megy minden, s talán őket ellenkező tapasztalatok savanyították be?! No, tessék csak készülni a jövő szezóra vidámabb reményekkel.

Körülbelül ilyen előzmények után született meg a mi hushagyókeddi mulatságunk is. Milyen szép volt, milyen jó volt! csak az tudja igazán, aki végig élvezte. Remek szépséges háziasszonyaink: dr. Jeney Elekné, özv. Józsné Ludvig Olga, özv. Malomné Szentjánosi Ida, Makovicskáné Csongrády Ilona, Kovács Józsefné, Lenk Lajosné, Uray Lászlóné fáradhatlan buzgalommal s lebilincselő kedvességgel segítettek elő a házias, igazi kedélyes vigalmat, kiket szerény viszonzással egy-egy csinos virágcsokorral lepett meg a hálás rendezőség. Czigányaink is kitétek a talp alá huzásban s Lenk Lajos alelnök, a fő zenedirigens, a tánczrend főmérnöki beosztója, szívesen engedett az igazi jó kedv kivánságainak s különösen háromszor is megismételtetett egy jó nótát. Éjféltkor a szomszédos nagyterembe vonult a diszes társaság gazdag vacsorára, melyet valóban a legkiválóbb ételek millenniumi próba-kiállításaképpen rendeztek hölgyeink, a pompás borokról pedig derék pinczebirto-kosaink gondoskodtak. Persze tósztt nélkül nem folytathatták a fényes vacsora s természetesen első sorban kedves háziasszonyaink-ért emelt poharat Török Bertalan rendező biz. elnök, azután a diszes vendégkoszorút élte Lenk Lajos alelnök; dr. Boér Jenő Török Bertalannét, gr. Bethlen Sándor az alelnököt, a rendezőséget s az egész világot, t. i. akik ott voltak, élte; dr. Boér Kovács polgármestert, mint a mulatság helyiségeinek szíves átengedőjét, köszöntötte fel, Váro Ferencz főisk. tanár pedig Carneval herczeg hivatalos lapjából olvasott fel két elmés kinevezési rendeletet Török Bertalanra és nejeire, zajos tetszés között. Szóval: igazi, hamisítatlan jó kedv sugárzott mindenfelé s azután kezdődött a „sol' se halunk meg“, olyan animóval, hogy még olyan szépséges teremtések is tánczolták, akik csak a walzerért szoktak lelkesedni.

Városunk és vidékünk társadalmának legkedvesebb családait láthattuk együtt ez igazán kellemes vigalmon, azokat, kik minden szépnek, jónak és amikor kell, első sorban a nemes humanizmusnak pártolói. Ezek közül felemlítjük: Baranyay Károlyék, Dömök Erzsébet, Hajdu Erzsébet, Kassalik és La-

mács k. a., Barabás Károlyék, Fúzy Katinka k. a., Folyovich Sándorék, Horváth Miklósek, dr. Jeney Elekék, Keresztes Józsefné, Kovács Józsefné és huga, Kovács Károlyék, Laczka Sándorék, Lenk Lajosék, özv. Lóte Lajosné leányaival, dr. Magyar Károlyék, Józsné Ludvig Olga, Malom Zsigáné, Makovicska Ottóék, Makkai Domokosék, Mórógyi Istvánék, Medgyes Erzsé, Reinbold Olivérék, Sallak Istvánék, Szilágyi Farkasék, Saiman Józsefek, Tóth Miklósek, Török Bertalanék, Uray Lászlóék, Vincze Daniék, Váro Ferenczék, Végh Istvánék, Wilk Károlyék, dr. Boér Jenőék és özv. Farnosné Papp Ágnes Tövisről, dr. Winkler Alberték s a m. kir. honvéd tisztikar, élükön Javorik őrnaggyal.

A mulatság csak a hajnali órákban ért véget, igazi vidám, kedélyes hangulatban, dicsérve a rendezőséget s különösen kedves hölgyeink szeretetreméltóságát, minek természetesen egy lehetőleg még vidámabb „morzsa“ mulatság lett a folytatása.

Levelezés.

Marosújvár, 1896. február 12.

A marosújvári szegénysorsu iskolás gyermekeket segélyező egyesület, mely a múlt évben majdnem 500 frt értékig segélyezte a szegénysorsu iskolás-gyerekeket, folyó hó 9-én tartotta meg rendkívüli közgyűlését, melyen az eltávozás folytán megürült elnöki, egyik alelnöki, segédtitkári állások, továbbá a gazdai állás lett betöltve.

Alelnök Sándor Jenőné, megnyitván a közgyűlést, előadja, hogy az egyesület volt elnöke Marosújvárról eltávozván, az elnöki állást be kell tölteni s ezen állásra az új bányatanácsosnét, Fritz Károlynét ajánlja, ki ugy magas állásánál, mint nemes tulajdonainál fogva egyletünknek legméltóbb elnöke lesz. A közgyűlés alelnök indítványát lelkes éljenzéssel egyhangulag elfogadta s egy küldöttséget nevezett ki, mely küldöttség az új alelnököt értesítse megválasztásáról s a gyűlésbe hívja meg. A küldöttség feladatát teljesítvén, az új elnök a közgyűlésen megjelent, ahol lelkes megéljenzés után az egyesület derék alelnöke Sándor Jenőné a következő szép beszéddel üdvözölte:

„Engedd meg, hogy nemcsak a magam részéről, mint ezen egyesület alelnöke, hanem az egész választmány és egyesületünk összes tagjai nevében örömlünknek adjak kifejezést a felett, hogy egyesületünk élén láthatunk, és köszönetet mondjak azon megtiszteltetésért, hogy szíves voltál egyesületünk vezetését elvállalni. Mivel tudom azt, hogy számos többi jó tulajdonságaid között főerényed az, hogy kiváló jó családanya vagy, teljes lelki megnyugvással adom át az elnöki széket, mert az, ki saját gyermekei ápolásában az önfeláldozásig megy, annak legtöbb érzéke lehet a mások gyermekei nyomora iránt. Légy meggyőződve, hogy mindig szerencsésnek fogjuk magunkat érezni a te vezetésed alatt a jótékonytárgyat gyakorolhatni, mit leginkább azzal fogunk megbizonyítani, hogy mindnyájan, kivétel nélkül, a legnagyobb buzgósággal és áldozatkészséggel fogunk egyletünk felvirágzásához járulni.“

Elnök ezen szép beszéd bevégezése után röviden válaszolt, s válaszában megköszönve az osztatlan bizalmat, biztosította az egyesület összes tagjait, hogy tehetségéhez képest minden erővel oda fog munkálni, hogy ezen nemes hivatásu egyesület, vezetésed alatt, céljának megfeleljen.

Alelnök átadván az új elnöknek a gyűlés vezetését, következett az alelnök választása.

Elnök erre a tisztségre Szabó Albertné bányamérnököt ajánlotta, a közgyűlés egyhangulag megválasztotta. Alelnök ezen nem remélt bizalmat megköszöntö s ígérte, hogy a menyire elfoglaltsága megengedi, szívesen tesz az egyesület javára mindent; a közgyűlés alelnököt szívélyesen megéljenzte.

Azután következett a segédtitkári állás betöltése, melyre Barabás Lajosné tanítónő lett egyhangulag megválasztva, gazdának pedig Barabás Lajos tanító.

A közgyűlésnek több tárgya nem lévén, elnök a gyűlést bezárta.

Igy folyt le egyesületünk tisztújító gyűlése, mely biztosítékot nyújt arra nézve, hogy ezen szép hivatásu egyesület, községünk nemesen érő hölgyeinek vezetése és áldozatkészsége folytán, jövőben is épp ugy megfelel feladatának, mint a múlt évben, s ha nem leszek rossz próféta, még fokozottabb mértékben fog buzgólkodni a szegény gyermekek érdekében.

Vajha ugy lenne!

x + y.

Levél a szerkesztőhöz.

Alvincz, 1896. február hó.

(Pataky László festőművész születéshelye és még valami.)

Tekintetes szerkesztő ur!

Bár kissé megkésve, farsang idején megessik az magunk fajta emberrel is, el kell mondanom egyet-mást becses lapjában, ha más, avatottabb, korábban nem tette.

Nem új dolog, hogy falvak, vagy városok versengnek a fölött, hogy egyik-másik kimagasló egyéniséget melyik ringatta kebelén? Míg porban játszik, vagy himes szárnyu lepkét kerget a gyermek, a szülői szereteten kívül aligha vet ügyet más is reá; de ha glória övezi a férfi homlokát: nemzetek s országok is büszkén vallják magukénak. Megtörtént ez nemcsak a klasszikus földön, hanem a mi délibábos alföldünkön is. A kis Petrovichot, míg „szilaj, vad paripán“ lovagolt „fűzfásipot fujva“, ki vette volna számba? De az első világhirre emelkedett magyar lantosért bezzeg harezban áll Kőrös és Kecskemét.

Mi, alvincziek, rendesen dicsekedni szoktunk, hogy városunkban a társadalomnak sok kimagasló alakja látott napvilágot. Persze, irigylik ezt tőlünk s mikor szerét ejthetik, el is vitatják. Pl. maig sem akarnak beletnyugodni sokan, hogy br. Kemény Zsigmond, kiváló költő s publiczista, Alvinczen született. Pedig akinek erre hite nincsen, jöjjön el s lássa meg a kálvinista pap által feltékenyen őrzött öreg matrikulát s lapjairól azt is megtanulhatja, hogy br. Kemény Zsigmond nem 1816-ban született, mint irodalomtörténet-íróink, köztük Beöthy Zsolt is, tanítják, hanem 1814-ben.

Most Pataky László festőművészt akarják tőlünk elragadni. Hunyadmegye a napokban világgá kürtölte farsangi kedvében, hogy saját szülöttével, Pataky Lászlóval festeti meg millenniumi képét, Hunyadi János csatába indulását, vagy csatából hazaérkezését, a vajdahunyadi vár szolgálván háttérül. Csak-hogy mi sem hagyjuk ám igazunkat. Pataky László Alsófehérvármegyében Alvinczen született, hol ateliét is épített; itt fogja megfesteni a hunyadmegyeiek millenniumi képét is; itt készül most még 2 millenniumi kép. Egyik Debreczen városé, a másik mint az ország megrendelése. Utóbbi oly hatalmas arányu vászonra, melylyel a magyar Nemzeti Muzeumban egyedül Piloti Nerója ha versenyezhetik. Elmondhatnék sok szépet az alvinczi atelié titkaiból, de nemcsak hogy

tollam avatottságában nem bizom, félem a Pataky haragját is. Lám! a millennium alkalmából mi is fogunk annyival dicsekedni, hogy Alvincz szülötte Alvinczen három kiváló millenniumi képet festett. Aki még kétkedni mer igazmondásomban, jöjjön hozzánk s hallja meg Patakynk ajkairól. S ha az atelié titkairól talán nem is lebbenne fel a lepel, azért jót állok, hogy a művészi külön-különkedésektől ment kedves házi gazda igaz magyar vendégszeretettel, szellemes, örökké vidor, fülemile hangú, aranyos házi asszony s 3 játszó angyal nagy gyönyörűségére fognak szolgálni.

És hogy levelemben jele legyen annak is, miszerint farsangon irtam, fecsegek keveset legfenesebben sikerült farsangi estélyünkről (február 5.), divatos magyarsággal szólva: piknikünkről. Csupa ügyes, kedves asszonyokból s leányokból állott a rendezőség; hogy is ne sikerült volna fényesen! Karnevál herczegnek is nagyobb gyönyörűsége telik bennük. Mintha Kozma Andor nekik előre elárulta volna „Virágének”-ét, úgy viselkednek, hogy reájuk illjék a poéma.

Ha régi professzorai ítéletét nem félném, a cigányfokban kellene multságunk fényes sikeréről zengenem.

Ki csodálkoznak azon, hogy reggel hat órakor még együtt tánczolt vígan a társaság, midőn kibeszélhetetlenül kedves házi asszonyok, szép leányok, kitünő ételek és italok, meg az öreg Kóka jó zenéje erre mind közreműködtek? A részletekből csak annyit árulok el vármegyémnek, hogy W. Batta Bertalan (nagyata) és Pataky László festő versenyre kelve tanítottak minket csárdást tánczolni, egyik a Balaton vidékének, másik a Hortobágnak csárdását mutatva be fiatalos tüzzel.

A többek közt ott voltak:

Asszonyok: Batta Bertalané, özv. Batta Róza (Budapest), Cseh Ferenczné, Deák Györgyné, Novák Ferenczné (Gyulafehérvár), Pataky Lászlóné, Szöcs Imréné, özv. Vadnayné (Sz.-Sebes).

Leányok: Gaal Irén (Kristyór), Novák Zulej (Gyulafehérvár), Novák Margit (Gyulafehérvár), Kovács Janka (Gyulafehérvár), Konrád Juliska, Nyíró Mariska, Orsokovszky Giza (Sz.-Sebes) stb. stb.

Mert mámorossá tettek: mindenkinek nevével leírni cserben hagyott memoriam; akiknek nevét elfeledém, ennek tulajdonítsák kegyesen.

És most Isten önnel, tekintetes szerkesztő ur. A viszontlátásig.

—e—r—.

Vegyes hírek.

— **Adományozás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Nagy-Enyed város iskolája részére ipari czélokra 500 forintot adományozott.

— **Esküvő.** F. hó 18-án kötött házasságot a helybeli anyakönyvvezető előtt Pásztóhy Eliza urnó névelt leánya, Kertész Mariska, Meier Rudolf államvasuti mozdonyvezetővel. A polgári házasság megkötése után a fiatal pár a róm. kath. templomba ment át, hol kikérték frigyükre a minorita atya áldását is. Az esküvő után villás reggeli volt. Délután 4 órakor a fiatal pár kocsin Tövisre, a völegény állomáshelyére utazott.

— **Bucsu Borsay Samutól.** A nagyenyedi ev. ref. tanítóképző-intézet növendékei távozó tanáruk, Borsay Samu iránt táplált kiváló szeretetüket és tiszteletüket élénken kimutatták és be is bizonyították.

Ugyanis: Folyó hó 12-én szerdán az intézetben vettek tőle érzékeny bucsut, majd 14-én este távozó tanárunk tiszteletére bankett-et rendeztek s 15-én a délutáni vonatra testületileg kikisértek, hol szeretett tanítványa Sz. Győre Károly által e czélra irt két nagyobb szabású kompozíciót kiváló lelkesedéssel énekelt a képezdei dal-kör. Az énekek között az ifjuság nevében az elnök, Szántó István mondott bucsú szót s megköszönte tanárunk szíves fáradozásait. Az elnök beszédét a távozó tanár érzékenyülve viszonozta. A beszálláskor pedig hangos eljenzés hangzott el a perronon.

— **Városi közgyűlés.** Nagy-Enyed város képviselő-testülete folyó hó 21-én délelőtt 10 órakor a városház közgyűlési termében rendes közgyűlést tart, melynek nevezetesebb tárgyai a következők: A helyben nem lakó és testületi városi képviselők meghatalmazotjainak bejelentése; a magyar földhitelezettől vett 20 és 50 ezer frtos városi kölcsönök konvertálásának elhatározása névszerinti szavazással. A városi árvaipentzári számadás és mérleg megállapítása az 1895. évről. Az 1895. évi majorsági és alapítványi számadás megvizsgálása. A millenáris díszmenetben való részvétel tárgyában a város részéről való hozzájárulás iránti határozat. A megüresült tinódi nyilak kiosztása feletti intézkedés. A városi szakbizottságok megalakítása.

— **Tűz.** Nagy-Enyeden az Órhegy alján a Bisztricsány Lajos tulajdonát képező, mintegy 200 frt értékű széna-kazal folyó hó 18-án este állítólag gyújtogatás következtében porig leégett. Tűzoltó-egyletünk szerivel rögtön a helyszínére ment, azonban víz hiánya miatt a tüzet kis mérvben tudta csak oltani. Feltűnő volt, hogy az összes bérkocsi-tulajdonosok közül csak a Krisbay fogata jelent meg víz-szállításra. Felhívjuk rendőrségünk figyelmét ezen körülményre.

— **Pályázat.** Az alsófehérmegyei tanító-egyesület központi választmánya az egyesület tulajdonát képező „Gáspár-alap” ösztön-díjra pályázatot hirdet. Jogosult pályázó minden alsófehérmegyei tanító-egyesületi tag tanuló gyermeke, ki az elemi iskolánál magasabb tanfolyam hallgatója, nemi, felekezeti és nemzeti külömbőség nélkül. Folyamodványhoz csatolandó: iskolai bizonyítvány az utolsó harmadról, vagyoni bizonyítvány, és kimutatandó, hogy folyamodó atyja az egyesületi tartozásainak eleget tett. Folyamodványok folyó évi márcziusig alólíróhoz küldendők. Sebestyén Sándor egyesületi főjegyző.

— **A serum-oltás eredményei.** Nagy-Enyeden 1894. december hó 10-ike óta előfordult 24 ronszó toroklob és torokgyík eset; ezek közül elhalt 11, azaz 46%, és pedig 14 beoltott közül elhalt 4, azaz 28%, 10 be nem oltott közül elhalt 7, azaz 70%, jóllehet némelyik beteg (a gyógyultak közül) éppen azért nem oltatott be, mert felgyógyulása bizton volt várható oltás nélkül is.

— **Vármegyénk banderialis menetében** szereplő megyei jelvények, lobogó, címerek és csatlósok felszerelési alapja érdekében vármegyénk főispánja a szervező bizottság határozatából kifolyólag törvényhatóságunk virilis és választott megyebizottsági tagjaihoz kérelmet intézvé, mint örömmel értesülünk, az lelkes visszhangra talált, s az adományozók sorát — mint legelső — Lönhart Ferencz erdélyi róm. kath. püspök ő nagyméltósága nyitotta meg, küldvén ha-

zafias átírat kíséretében a jelzett czélra 100 frtot. Ugyancsak e czélra adakoztak idáig: Moldován Lajos (Verespatakáról) 10 frt, Sinberger Salamon (Balázsfalváról) 10 frt, Molnár Árpád (Abrudbányáról) 4 frt, gróf Teleky Árvéd (Drassó) 10 frt, Csontos István (M.-Gezse) 3 frt, Bürger Márton (Krakkó), 10 frt, Novák Ferencz (Gyulafehérvár) 10 frt, Bisztricsány Lajos (N.-Enyed) 25 frt, Gyulafehérvári takarékpénztár 25 frt.

— **Lukaciu dala.** A gyulafehérvári kir. törvényszék vád alá helyezte Nicora Vaszilie hennigfalvi tanítót és Muntyán Niculae ugyanodavaló lelkészt, ki igazgatója az iskolának, mert a tanító megtanította a gyermekeket a Lukaciu-dalra. Persze megmagyarázta azt is nekik, hogy e dalt azért kell énekelniök, mert Lukaciut, ki csupán a szabadság, igazság és haza szeretete mellett küzdött, a magyarok elzárták. A kolozsvári kir. tábla a nóta betanításában és az azt kiegészítő kommentárban nem látva igaztást, a vadlott ellen folytatott eljárást megszüntetni határozta. Így a kuria elé került az eset, mely megállapította az igaztás fennforgását; ehhez képest ismét vád alá helyezte a tanítót és lelkészt. A kuria indokolása kiemeli, hogy a vádlottnak tudnia kellett volna, miszerint a szóban forgó verses költemény tartalma olyan, hogy annak tanítása és elénekeltetése körül kifejtett tevékenységük a gyermekek gyűlöletének a magyarok iránti felköltesére alkalmas.

— **A dohányzók figyelmébe.** Az általános forgalomban levő dohánygyártmányok árjegyzékében a D szivarcsoport 9 tétele alatt fölvevett „G” „Finom Virginiai” szivar ára 1896. év február hó 20-tól kezdődőleg az árusok részére 100 darabonként 5 frt 05 krról, vagyis 4 frt 60 krra és a fogyasztók részére 50 darabonként 2 frt 75 krról 2 frt 50 krra, vagyis darabonként 5 1/2 krról 5 krra szállított le.

— **Ajándékok a czári párnak.** Négy küldöttség érkezett Pétervárra ázsiai Oroszországból, melyek drága ajándékokat hoztak a czári párnak a trónralépés és az esküvő emlékére. Az ajándékok következőkből állnak: 1. Az Amur-kozákok ajándékai: egy aranyozott ezüst tál, zománcz díszszel, egy kozáksipka alakú ezüst sőtartó, egy köpeny és egy boa, kamcsatkai vidraprémből. 2. A partvidék ajándékai: egy zománcz díszített ezüst tál, egy guinyóalaku ezüst sőtartó, és Szent-Miklós csodatevő képe. 3. A transbajkál tartományok ajándékai: egy aranyozott ezüst tál és egy ezüst sőtartó. 4. Az Amurvidék ajándékai: egy orosz stílusú tál sőtartóval, valamint Szent-Miklóst és Szent-Olgát, snamezenszki Isten anyját és Szent-Alexandriát ábrázoló festmény.

— **Spanyolország legnagyobb pénzügyi zsenije.** Juan Franczisko Gamacho, volt pénzügyminiszter és a spanyol bank egykori kormányzója, e hó 23-án, 82 éves korában meghalt Madridban. Gamacho négyszer volt pénzügyminiszter és Spanyolország neki köszönheti pénzügyi ujjaszületését. Pénzügyi tervei miúdig heves vitára adtak alkalmat, de még ellenfelei is elismerték hazafiságát és rendkívüli intelligenciáját. Mint bankkormányzó behozta az általános bankjegyforgalmat és a bank mellékhelyeit jelentékenyen megszorította. Eleinte a liberális párt tagja volt, később azonban Sargasza pénzügyi tervei miatt a konzervatívokhoz csatlakozott.

— **Német iskolák Olaszországban.** Ami nekünk még mindig fáj, azt Olaszor-

számban föl sem veszik, már t. i. a német iskolákat. Hogy hány ilyen német iskola van Itáliában, azt egy most megjelent ki-mutatás árulja el. A legrégebbi ilyfajta német községi iskola Nápolyban van 180 tanulóval és 14 tanerővel, hol a fiúk és leányok külön vannak választva. Az utolsó tíz év alatt új német iskolák keletkeztek Veneziában, Rómában, Florenciaiban, Messinában, Palermóban, most van alakulóban egy San-Remóban. Legtöbb német iskola van Nápolyban, hol a főntemlített kivül van még egy nemzetközi fiúiskola és egy nemzetközi leányintézet. Ilyent találni továbbá Bariban. Figyelmet érdemel, hogy a német nyelv el-sajátításának szüksége Olaszországban növekvőben van; ugyanott találni számos német tanítónót, sőt Nápolyban két német származású egyetemi tanárt. Mintegy kár-pótlásul az olasz valdensiek, kiknek Florenciaiban külön hittani iskolájuk van, nem egy tanuló ösztöndíjjal Németországba küldenek. A német orvosok száma is nő, de a német zene nem nagy kelendőségű.

— **Umbertóék nem tánczolnak.** Umbertó olasz király — mint Rómából táv-iratozzák — elrendelte, hogy udvaránál az idén bál ne legyen. Ez igazán csodálatos elhatározás Umbertó királytól, mert az ember azt hihetné, hogy a derék férfi meg-termi készülni ezt a tényt azzal vezetve be, hogy már farsang idején is nagybójtót tart. Az utóbbi föltevésnek azonban nincsen semmi reális alapja sem. A táncz Umbertóéknál ez alkalommal egyelőre azért marad el, mert félnek, hogy a dinom-dánom után számban következnek, más szóval, hogy az afrikai hadjárat szomorúan fog végződni az egyesült tálián nemzetre nézve. Ez az oka annak, hogy Umbertóék az idei farsangon nem tánczolnak.

— **Cazerio fölbujtója.** Olasz lapok azt írják, hogy pár nap előtt egy Andizio nevű ember lőtte magát agyon revolverrel Milano közelében, Motta Viscontiban. Az öngyilkos kabátzsebében levelet találtak, melyben azzal vádolja magát, hogy ő bujtotta föl Caseriot Carnot köztársasági elnök meggyilkolására. Andizio azt is kijelentette le-velében, hogy lelki furdalásból ölte meg ma-gát, melyet nem képes tovább elviselni.

— **Francziákká lett külföldiek.** A napokban közzetették az 1894. év folyamán Franciaországban naturalizált külföldiek ki-mutatását. A teljes szám 12,409, ezek közt 7500 férfi és 4809 nő, továbbá 10,233 kis-korú, úgy, hogy Franciaország 22,643 új polgárt nyert naturalizáció útján 1894-ben. Legtöbbje ezeknek kereskedősegéd, gyári munkás, iparos, kereskedő és napszá-mos volt. A főntemlített 7500 férfi nemzeti-ségei szerint következőleg oszlik meg: El-zász-lotharingiai 2161, olasz 1973, német 403, belga 1736, luxenburgi 221, svájci 270, spanyol 248, osztrák 95, orosz és len-gyel 111, tuniszi 1, máitai 81, marokkoi 40, angol 4, chinai 6, különböző nemzetiségű 149.

Ezredéves kiállításunk.

Kisiparosok és kereskedők felrándulása.

Az ezredéves országos kiállítás orsz. bizottságának el-nöke valamennyi magyarországi kereskedelmi és ipar-kamarának 12. 371. sz. a. a következő körrendeletet küldötte meg:

Melegen óhajtom, hogy az ezredéves or-szagos kiállítást a társadalom gazdasági osz-tályai ismereteik kibővítése és jövő boldo-gulásuk céljából megtekintsék, tanulmá-nyozzák és lehetőleg kizsákmányolják és ép

azért meg fogom adni a módot arra, hogy a szegényebb sorsu mesteremberek, kiskeres-kezők és az ipari segédmunkások is töme-gesen látogathassák a kiállítást.

Már is utasítottam a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy az ily tömeges kirándu-lásban résztvevők, kisiparosok, kereskedők és iparos segédmunkások részére menetdíj-kedvezményt léptessen életbe, mely szerint II-od osztályú féljeggyel a III-ik osztályon és a III. osztályú egész jeggyel a II-ik osztályon utazhatnak Budapestre, illetve on-nét vissza.

Intézkedtem továbbá, hogy a most emli-tettekből alakult látogató-csapatok kivétele-sen 20 krra mérsékelt jeggyel léphessenek be a kiállítás területére.

Gondoskodni akarok ezen csoportok dij-mentes és szakszerű kalauzolásáról.

Utasítottam a kiállítás igazgatóságát, hogy a szóban levő felrándulók anyagi viszonyai-val arányban levő áron igyekezzenek részükre ebéddel való ellátást a kiállítás területén biztosítani.

Megkerestem a fő- és székvarost, hogy a népiskoláiban berendezett tömegszállásokat a kiállítás igazgatóságával való egyetértő megállapodással első sorban ezen általam kezdeményezett tömeges felrándulásokban részt vevőknek tartsa fenn.

Az említett arányokban tett intézkedé-seimmel sikerült biztosítanom, hogy a m. kir. államvasutak zóna-díjszabása szerint a XIV. körzeten lakó mesterember, kiske-reskedő, iparos-segédmunkás 8 forinttal ké-pes lesz fel- és leutazásának III. osztályú menetjegyét, két napi szállását, 2 belépti jegyét és 2 ebédjét kifizetni; a VIII. kör-zetbe tartozó vidéken lakó költségeit a fel-sorolt czimeken 5 frt 50 kr., a IV. körzet-hez tartozó vidéken lakóét 4 forinttal lehet előirányozni.

Hogy a szóban levő csoportok felrándulá-sait telhetőleg kenyelmessé tegyem, elhatá-roztam, miszerint a kiállítás igazgatósága útján jegyfuzeteket fogok kiadni, melyek-ben a menet-térti jegy, a belépti jegyek, az ebéd- és szállás-utalvány együttesen foglal-tatik. A jegyfuzeteket a kiállítás igazgató-sága a jelentkezők számához és az általuk a t. kamaránál teljesített fizetéshez képest fogja a t. kamara rendelkezésére bocsátani.

Az előadottak kapcsán, megemlítésével annak, hogy a felsorolt kedvezményeket leg-alább 30 egyenből álló csoportok részére kívánám megadni, megjegyzem, hogy a szóban levő felrándulások szervezésére, il-letve a hangulatkeltésre, a felvilágosítás nyújtására, a jelentkezők előjegyzésére, a jegyfuzetek árának beszedésére, az utazás napjának es programjának megállapítására a kamarát tekintem hivatottnak és bizvást elvárhatom, hogy eme kulturpolitikai és gazdasági tekintetben egyaránt fontos ügy-ben és hazafias törekvésben lehetőleg tá-mogatni fog.

Az Ezredéves Magyarország és a millenniumi kiállítás című, Laurencic Gyula kiadásában megjelenő mű 4-ik füzeté kepeinek sorozatát a szabadság-szobor re-mek kivételül s a főváros egyik legszebb nevezettségének bemutatásával nyitja meg. Már az első füzet megjelenése alkalmából elmondottuk véleményünket e minden te-kintetben sikerült s igazán hézagpótló mun-káról, s minden füzet tartalma csak arról győződött meg, hogy e mű kiadói nem ki-mélnék áldozatot, hogy a legszebbet, a leg-tökéletesebbet nyujtsák. Daczára aktuális

jelentőségének, e díszmű maradandó irodalmi becse elvitázhatatlan. Rövid, negyfelvű szó-veg magyarázata tiszta hazafias szellemtől van áthatva s hivatta van a külföld helyte-len felfogását hazánkról minden tekintetben megváltoztatni. A füzetben látjuk továbbá: A székes-fővárosi vigadó épülete, a királyi várkert gyönyörű panorámája, Budapest ke-leti pályaudvara, a kontinens legszebb és legnagyobb vasuti indóháza. Hatalmas be-nyomást tesz reánk Fiume látóképe, a ma-gyar korona legszebb gyöngye — Magyar-ország egyetlen, de óriási fejlődésében is páratlan kikötő városa. — Eperjes látóképe történelmi multunk nagy emlékeit tárja elénk. A leányvár Selmezbányán és Beczkó várának festői szépségű romja kiválóan szép képek. Erdély legnagyobb nevezetes-sége, a Detonata hegy, a természet gazdag és fonséges szépségének hatalmas megnyi-latkozása. A kis-sebesi román templom a körülötte elterülő vadregényes tájnak érde-kes színezetet kölcsönöz. A fővárosi fürdők legelsője és legszebben berendezett fürdőjé-nek, a Rácz-fürdő egy részének bemutatása kiválóan sikerült. A székes-fővárosi tanács-ház ülésterme egyike a műépítészet reme-keinek. A kiállítási építkezések közül az iparcarnok, az egészségügyi csarnok és a történelmi főcsoport román stíliú részlete zárja be a minden tekintetben sikerült füz-et tartalmát. A mű előfizetői, kik mind a 12 füzet birtokában lesznek és kik minden egyes füzethez mellékelt szelvények által biztosított utazási és ellátási kedvezménye-ket a kiállítás látogatására nem veszik igénybe, teljesen díjtalanul kapják az Ezred-éves orsz. kiállítás nagy színyomatu pano-rámájának képét, melyet az ismert tájkép-festő Heyer Arthur készített el. Kapható minden budapesti és vidéki könyvkereske-désben; megrendelhető a kiadóhivatalban Budapesten, Teréz-körút 38, félelelet (Ku-nosy Vilmos és fia műintézetében).

„Az Ezeréves Magyarország és a millen-niumi kiállítás” egyes füzetének ára 40 kr., tehát az egész, 12 füzetből álló díszmű csak 4 frt 80 krba kerül.

Rövid időn, terjesztésre szánt kimerítő tájékoztatót szándékozom küldetni ezen ügy-ben a t. kamarának, s ennek vételéig is szívesen veszem, ha az eszme valóstására az előkészítő intézkedéseket megteszi.

Budapesten, 1895. évi január hó 15-én.

Az 1896-iki ezredéves kiállítás országos bizottságának elnöke:

Daniel s. k.,
kereskedelemlügyi m. kir. miniszter.

Apróságok.

Két jó madár.

— Dömény baróékhoz megyek ma vacso-rára.

— Ah, ez pompás, én is odamegyek. Te-hát találkozunk.

— (Zavarban.) Azt hiszem, talán el sem megyek.

— Kár, no majd megmondom a báróné-nak. Sajnálni fogja.

— Nő, ne szóljon neki, az égre kérem!

— S miért ne?

— Mert... őszintén szólva... nem is vagyok hivatalos.

— No, soha se busuljon amicze, én sem!

Madárkereskedés előtt.

Mihály gazda egy papagájt bámul kedves feleségével. Ilyen madarat ők még nem lát-

tak. Egyszerre megszólal a madár: Ostoba! Ostoba!

— Apjuk! Hát ez a micsoda honnan ismeri kendet?

Kihallgatás.

A vizsgálóbíró vallatja a foglyot.

— Mi a foglalkozása?

— Handlé vagyok.

— Mi az a handlé?

— Kereskedem ócskaságokkal.

— Micsoda ócskaságokkal?

— Hát olyan holmival, ami már nem kell senkinek.

— Mit csinál maga olyan holmival, ami már nem kell senkinek?

— Eladom.

— És el tudja adni?

— Nagyon jól tudom eladni.

— De hiszen az csalás, ha olyan holmit ad el, ami már nem kell senkinek.

A házaló elkeseredve felkiált:

— Csalás?! Hát hiszen nekem is csak olyan holmit adnak el, ami már nem kell senkinek!

Tudományszomj.

— Holnaptól fogva angolul kezdek tanulni.

— Helyes! Az nagyon szükséges fiatal embernek.

— Az ám, hiszen az orfeumban egy szót sem értettem az angol énekesnők nótáiból.

Közgazdaság.

A sörárpa termesztéséről.

A sörfőzésre való árpát minden évben nagyon keresik s jobban fizetik, mint a búzát.

Igaz, hogy nem mindenütt terem nálunk sem szép, sörfőzésre való árpa, de ahol megterem, kár azt ott nem termelni.

A sörárpa a dombos vidéket kedveli; hazánkban kivált a Duna mellékén terem a jó malátaárpa.

Ennek felkarolásáról akarok én most röviden szólni.

Az árpa kedveli a közép-kötöttségű talajt, mely nem sovány, nem száraz s megkívánja az igen jó művelést.

Ugyanis földjét tarlótoréssal s elegendő mély őszi szántással kell előkészíteni. A fagy télen át jól megporhanyítja s a téli nedvességet így jobban magába veszi a föld, akkor aztán tavaszkor jobban is kibírja a szárazságot.

Tavaszkor aztán, amikor a föld megszikkadt, jókor vetőre szántunk s igyekezni kell a magot mielőbb belevetni. Néhol ez képezi az első tavaszi vetést.

Fő dolog itt a jeles nemesített vetőmag. Külföldről kitűnő árpamagot hoztak be, amelyek már nálunk is meghonosodtak s beszerezhetők: 7—8 frtért kapható métermázsája. Csak kérdezősködjünk utána, a gazdasági egyletek beszerezik. Jó pénzért a magkereskedők is árulják. Elég egy hold földbe belőle 100—120 liter.

A vetése egyenletes legyen. Ha lehet, vessük sorvetőgéppel. (Igy vetve, kevesebb vetőmag kell).

A sörárpa alá nem kell trágyázni, mert attól megdől az árpa és gyomos lesz, meg üszögöt is nevel. Az üszögös magot el ne vessük; ha nincs más, be kell páczolni a magot, mint a búzát szokás csávázni (oltani), csakhogy gyengébb páczzal.

Legjobb az előnővénye alá hordani a jó, félig érett szarvasmarha-trágyát.

Kapás növények után vessük.

A műtrágyák közül a szuperfoszfátokat kell alkalmazni.

Akinek sorvetőgépe van, azzal vesse el, 12 czm. sorokba. Így egyenletesebb lesz a vetés s egyformább az árpa kelése és fejlődése.

A sörárpat mindig érdemes gyomláltatni. (Lehetőleg tiszta földbe vessük.)

Jobb, ha nem vetjük herefelével, mert herevel vegyest inkább megbarnul. Nehol lenesével együttesen termesztik.

Takarására nagy gondot kell fordítani; zsengejében sem szabad aratni, de tulérni se hagyjuk; az ebből eredő hátrányokat mindenki ismerheti. A sörárpat mielőbb tető alá kell vinni, vagyis a megázástól oltalmazni kell. — Erősen megkoptatni nem célszerű, mert a héja megrepedezik.

Fő kellékek a sörárpa termesztésénél:

1. A jó erőben levő s jól művelt tiszta talaj;

2. A nemesített valóban szép, sulyos, telt mag, mely gyommentes legyen (erre kell az árpatermesztőnek a fő súlyt fektetni);

3. Az idejében való vetés és aratás.

Amely vidék a sörárpa termesztésének már fekvésénél, éghajlatánál fogva kedvez: az megérdemli, hogy ott a sörárpa termesztése felkaroltassék, fejlesztessék s magja tovább nemesítettessék.

(M—a)

Réti János.

Budapest, február 18.

Gabona-árak emelkedése. Örömmel jelezzük, hogy ami óta az őrlési forgalom szabályozása új rendelettel életbe lépett, a gabona-árakban általánosan jöttévé emelkedés tapasztalható. Ez annál jellemzőbb dolog, mert a nagy malmok lehetőleg ellensúlyozni igyekeztek ezt az emelkedő irányzatot aképpen, hogy a vásárlástól lehetőleg tartózkodnak. S január hó 15-ike óta, mióta az új szabályzat érvényben van, a budapesti tőzsdén nem is volt forgalomban úgy szólván semmi külföldi buza. A gabona-árak emelkedése a budapesti tőzsdén ezóta métermázsánként 20 kr, de a fogyasztás jó vételkedve és a magasabb külföldi jegyzések következtében, ugy a készáru-piaczon, mint a határidő-üzletben további emelkedés várható. A határidő-forgalom kivált a buza és még inkább a rozs iránt mutat érdeklődést, miután ezt exportcélokra is erősen keresik. A vidéki piacokon még sokkal jobban érezhető az új helyzet hatása, a nagyobb forgalmi közép-pontokban tetemesen élénkült az üzlet és egyes alföldi városokban ma 35—40 krajczárral drágább a buza!!...

Zombor város a zóna-tarifa ellen.

Szeged és Temesvár után most Zombor városra hajdul fel a zóna-tarifa drágulása miatt. Kérve nyelni akar a minisztériumnál, hangsúlyozva azokat a közgazdasági és kulturális hátrányokat, amiket a szomszédos forgalmi díjszabásnak már márczius elsejével életbeléptetendő fölemelése által a város szenvedne. Kérni fogja egyszersmind, hogy a szomszédos forgalom eddigi díjszabását érintetlenül hagyják. Baja és Szabadka városok — hír szerint — szintén csatlakozni fognak a mozgalomhoz. Ugy lát-szik, hogy eme öt nagy alföldi város érdekeit a zóna-tarifák fölemelése igen közelről érdekli. Közgazdasági szempontból tekintve a dolgot, a tarifák fölemelése eme öt nagy

alföldi város forgalmára csökkentőleg fognak hatni, ami valóban nem kívánni való dolog jelenlegi sulyos közgazdasági viszonyaink közepette!!...

Kilátások az 1896-iki aratásra. A földművelésügyi minisztériumban most állítják össze, a vetések állására vonatkozólag eddig beérkezett jelentéseket. A jelentések szerint általában véve a gabona neműek állása eddig kielégítő. A repeze helyenként, de kivált a Tisza mentén és általában az alföldön erősen megsínylette a telet. Hasonló a vetések állása az ország északnyugoti szélén is. A takarmányok állapota nem egyöntetű. Nehol kedvezőtlen, nehol pedig igen bő eredmény várható.

A nagyszabeni szász gazdasági egylet értesítette a földművelésügyi minisztérium kiállítási irodáját, hogy május 24-től 31-ig tartandó tenyészállat-kiállításon 100 darab szarvasmarhával fog részt venni. És pedig eme gyűjteményes kiállításban 82 db. teliver pinzgauti marhát és 18 darab pinzgauti erdélyi keresztezést fog bemutatni.

— 5. —

Piaczi árak.

Nagy-Enyed, 1896. február 16.

Buza legjobb	100 kilogramm	8.—
" középszerű	" "	7-50
Kétszeres legjobb	" "	7.—
" középszerű	" "	6-50
Rozs legjobb	" "	5 50
" középszerű	" "	5.—
Zab legjobb	" "	6 50
" középszerű	" "	6.—
Kukorica (tegeri)	100 kilogramm	5.—
Burgonya	" "	2-50
Széna legjobb	" "	7-50
Szalma legjobb	" "	3-50
Bikkfa 1 köbm. keresztrakás nélkül, 1 m. hosszú		3-50
Cserfa 1 " " " " 1 " "		3-50
Tölgyfa 1 " " " " 1 " "		3-50
Faszén kemény	egy hektoliter	1-80
Marhahús	1 kilogramm	32—36
Sertéshús	" "	40—44
Szalonna	" "	80—90
Disznözsir	" "	—80
Vöröshagyma	" "	—15
Fo hagyma	" "	—20

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadók: Cirner és Lingner.

Cirner és Lingner könyvnyomdája, Nagy-Enyed.

Foulárd-selymet 60 krtól 3 frt

35 krig méterenkint — japáni, chinai stb. — a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes HENNEBERG-selymet 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, sima, esikos, kozkázott, mintázott damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázzal stb.) a megrendelt áru postabér és vammentesen a hához szállítva, mintákat postafordultával küld: HENNEBERG G. (es. kir. udvari szállító) selyemgyára ZÜRICHBEN. Svájczba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. (2).

Okleveles gépész,
ki jó bizonyítványokkal rendelkezik, állást keres. Bővebbet **Baromvásár-utca II. sz.**
Nagy-Enyed.

75—1896. b. v. szám.

Árverési hirdetés.

Alólírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbíró 6987—895 számú végzése által öv. Tüzes Lukácsné végrehajtató javára Paitantus József és neje Tüzes Matild nagyenyedi lakosok ellen 400 frt tőke, ennek 1895. év június hó 12. napjától számítandó 5% kamatai és egyéb törvényes járulékaival követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 916 frt 76 $\frac{1}{2}$ kr-ra becsült bolti áruelemek, butornemű s többi álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Mely árverésnek a 7153—895. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Nagy-Enyeden alperes üzemhelyiségében leendő eszközösére 1896. évi márczius 5-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek becsáron alól is eladottnak fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Enyeden, 1896. évi február hó 11-én.

Gajzágó Simon,
kir. bírósági végrehajtó.

4623—895. tkvi.

Árverési hirdetés.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint tkvi hatóság által Birtóhalmer Györgynek Gliga Kárpálnak elleni ügyében végrehajtató kérelmére a végrehajtási árverés 250 frt tőke, 28 frt 39 kr végrehajtási már megállapított valamint jelenlegi 7 frt 50 kr és a még felmerülendő költségek kielégítése végett végrehajtást szenvedő Gliga Kárpálnak az alsógárdi 567. sz. tjkvben A+ 1016 I, 1017 I, 1559 2, 1899 I I, 1900 I, 1901 I, 1976 I, 1977a I, 469 hr. sz. alatti ingatlanra 449 frt megállapított kiküldési árban, továbbá az A+ 2425b I. hr. sz. ingatlanra külön 100 frt kiküldési és az 568 sz. tjkvben A+ 94, 95, 96, 97 hr. sz. ingatlanból fél rész jutalékára külön 202 frt megállapított kiküldési árban elrendeltetik.

Az árverés 1896. évi márczius hó 23-ik napján délelőtt 10 órakor Alsó-Gárd község házában fog megtartatni.

Árverezni szándékozók, végrehajtató kivételével, tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy övadékkepes értékpapírban letenni.

Vevő köteles a vételart az árverés jogerőre válta után 3 egyenlő részletben, 15, 30, 60 nap alatt, minden vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal együtt a nagyenyedi kir. adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A banatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság mint telexkönyvi hatóságnál és Alsó-Gárd község előjáróságánál tekinthetők meg.

A kir. bíróság mint tkkönyvi hatóság.
Nagyenyeden, 1895. okt. 25-én.

Csernátóni Vajda Péter,
kir. járásbíró.

Meghívó.

A nagyenyedi Épület-Lakatosárugyár
részvénytársaság

I. évi rendes közgyűlést

a városháza üléstermében 1896. évi márczius hó 1-én d. e. 11 órakor tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó, a megjelent részvényesek számbavétele és a jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag kiküldése.

2. Az igazgatóság jelentése az 1895. üzletévről.

3. A felügyelő bizottság jelentése a zárszámadás megvizsgálásáról.

4. A nyereség felosztása.

5. Négy felügyelőbizottsági tag helyének 2 évre választás útján való betöltése.

Nagy-Enyeden, 1896. évi február hó 13-án.

Az igazgatóság.

Páratlan a maga nemében a

„KORONA“

tyúkszem-és szemölcsstapasz.

Elmulaszt vágás s fájdalom nélkül mindennemű
börkeményedést, szemölcsöt és a fájdalmat okozó

TYUKSZEMET

gyökerestől kiirtja. Három nap alatt biztos az eredmény! Egy doboz ára 30 kr, nyomtatott használati utasítás a dobozban van. Kapható Nagy-Enyeden:

Bisztricsány Lajosnál.

Kathreiner-féle
KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉ

Mindenütt kapható - ½ kiló 25kr.

Mi a
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávé?

Valódi egészségi és családi kávé, mely Kathreiner gyártási módja által a kedvelt valódi kávé ízét nyeri. Eltekintve egyéb előnyeitől, már ez okból különbözik ezen maláta-kávé minden más hasonló gyártmánytól.

A Kathreiner-féle kávé a legizletesebb, legegészségesebb és legolcsóbb pótkávé. Természetes tiszta gyártmány egész szemekben, miért is felette előnyösen használható, az örölt s ez okból a vevő közönség által nem ellenőrizhető pótkávéval szemben, melyek hatósági vizsgálatok tanúsága szerint gyakorta idegen anyagokkal hamisítvák.

Eleinte csak harmadrészen, később felében adhatjuk a Kathreiner-kávét a valódi kávéhoz, s így az egészségre megbecsülhetetlen hatása mellett minden háztartásban jelentékeny megtakarítást eszközölhetünk.

A Kathreiner-féle kávét a legelső orvosok ajánlják, s az ugy nyilvános intézetekben, mint családok ezrei körében naponta jónak bizonyul. Sőt magában, azaz valódi kávé hozzáadása nélkül használva, a Kathreiner-féle kávé a legjobb erősítő szer és a legegészségesebb, legkönnyebben megemészthető és egyszersmind a legizletesebb ital.

Leikiismeretes gazdasszony vagy anya, általában kávéivó, egészsége érdekében perczig se habozzon Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét használni. Az értéktelen hamisítványokkal szemben, melyekkel ma is csalják a közönséget, a vételnél vigyázni kell a fehér eredeti csomagokon látható névre

Kathreiner!

Vigyázzanak! Saját érdekükben ne engedjék magukat rábeszélni! A valódi „Kathreiner” sohasem szabad más csomagolásban, vagy nyitott áruként eladni.

